

Riktlinjer avgiftshandläggning inom äldreomsorgen

Dokumenttyp Riktlinje	Fastställd av Äldreomsorgsnämnden	Beslutsdatum 2016-12-12	Giltig till
Dokumentansvarig Handläggarenheten	Gäller för Äldreomsorgen	Granskad/ reviderad 2020-03-23/2	Diariennr. 2020-7 730



Innehållsförteckning

1. Syfte	4
2. Allmänt	4
3. Allmänt om handläggningen	4
3.1 Sekretess	5
4. Avgiftsbeslut.....	5
5. Överklagan	5
6. Avgiftsberäkning	5
6.1 Skyldighet att lämna nödvändiga uppgifter	5
6.2 För makar och sambor	6
6.3 Inkomster som är avgiftsgrundande	6
6.4 Inkomster/utgifter som inte är avgiftsgrundande	6
6.5 Bostadstillägg/Bostadsbidrag.....	7
6.6 Boendekostnad	7
6.7 Regler vid jämkning av dubbel boendekostnad	7
6.8 Minimibelopp.....	7
6.9 Förbehållsbelopp.....	8
6.10 Avgiftsutrymme.....	8
7. Avgifter.....	8
7.1 Hemtjänst i eget ordinärt boende	8
7.2 Tillsyn – Trygghetskamera	8
7.3 Trygghetslarm.....	8
7.4 Omvårdnad och serviceinsatser i vård och omsorgsboende eller särskilt boende	
7.5 Boendeavgift.....	8
7.6 Parboende.....	9
7.7 Avlösning i hemmet	9
7.8 Hemsjukvård	9
7.9 Ledsagning	9
7.10 Matdistribution ordinärt boende.....	9
7.11 Matabonnemang vård och omsorgsboende eller särskilt boende.....	9
7.12 Sondmat.....	9
7.13 Korttidsplats	9
7.14 Dagvård	10

Dokumenttyp Riktlinje	Fastställd av Äldreomsorgsnämnden	Beslutsdatum 2016-12-12	Giltig till
Dokumentansvarig Handläggarenheten	Gäller för Äldreomsorgen	Granskad/ reviderad 2020-03-23/2	Diariennr. 2020-7 730



8. Debitering	10
8.1 Debitering av avgift	10
8.2 Retroaktiv rättelse	10
8.3 Frånvaro	10
8.4 Vid utebliven betalning.....	11

Dokumenttyp Riktlinje	Fastställd av Äldreomsorgsnämnden	Beslutsdatum 2016-12-12	Giltig till
Dokumentansvarig Handläggarenheten	Gäller för Äldreomsorgen	Granskad/ reviderad 2020-03-23/2	Diariennr. 2020-7 730

1. Syfte

Syftet med riktlinjerna är att tydliggöra tillämpningen av gällande lagstiftning och rekommendationer som rör avgifter inom kommunens vård och omsorg.

2. Allmänt

Kommunens möjlighet att ta ut avgifter inom vård och omsorg regleras i 8 kap socialtjänstlagen. I lagen regleras den högsta avgift som en kommun får ta ut för omvårdnadsinsatser, s.k. maxtaxa. I maxtaxan ingår hemtjänst, ledsagning, hemsjukvård, trygghetslarm, matdistributionsavgift, serviceavgift på vård och omsorgsboende/särskilt boende samt omsorgsavgift på korttid/växelvård/dagvård.

Avgifterna baseras på prisbasbeloppet som årligen fastställs av regeringen. Regelsystemet förutsätter att kommunen justerar minimibeloppet i samband med den årliga förändringen av prisbasbeloppets storlek.

I Marks kommun beslutas kommunens taxor och avgifter i kommunfullmäktige årligen.

Av lagen framgår att:

- Avgifterna ska vara skäliga
- Avgifterna får inte överstiga kommunens självkostnader
- Avgifterna får differentieras med hänsyn till den enskildes ekonomiska förhållanden
- Den enskilde ska förbehållas tillräckliga medel för sina normala levnadskostnader (förbehållsbeloppet)

3. Allmänt om handläggningen

När en brukare fått ett beslut om en insats som är avgiftsbelagd fattas avgiftsbeslut där det framgår vilken insats och hur stor avgiften är. Avgiftsbeslutet grundar sig på uppgifter brukaren lämnat via särskild blankett om bland annat inkomster och boendekostnader. Lämnas inte sådan blankett skrivs avgiftsbeslut på maxtaxa.

Avgiftshandläggarna sköter den månatliga faktureringen. Till sin hjälp har de underlag från verksamheterna och den tid som mäts i tidsregistreringssystemet. Vissa avgifter fungerar som ett abonnemang med samma summa varje månad.

Dokumenttyp Riktlinje	Fastställd av Äldreomsorgsnämnden	Beslutsdatum 2016-12-12	Giltig till
Dokumentansvarig Handläggarenheten	Gäller för Äldreomsorgen	Granskad/ reviderad 2020-03-23/2	Diariennr. 2020-7 730

3.1 Sekretess

Samtliga uppgifter registreras, bearbetas och dokumenteras enligt GDPR. Uppgifterna hanteras i enlighet med Offentlighets och sekretesslagen. Uppgifterna arkiveras i enlighet med gällande lagstiftning.

4. Avgiftsbeslut

Ett avgiftsbeslut består av en individuell ekonomisk utredning med syfte att fastställa den enskildes avgiftsutrymme. Beslutet grundas på den enskildes inkomster, boendekostnad, minimibelopp, med hänsyn tagen till eventuella individuella tillägg och/eller avdrag.

Uppgifterna lämnas på den blankett som man får i samband med att man får ett beslut om insats enligt SoL eller HSL. Inkommer inga uppgifter så läggs brukaren på maxtaxa.

Ett avgiftsbeslut enligt 8 kap SoL är ett myndighetsbeslut och är av samma vikt som andra myndighetsbeslut. Beslut om avgift ska fattas i samtliga ärenden som rör insatser enligt SoL och HSL som är avgiftsbelagda enligt kommunens avgiftssystem. Den enskilde ska alltid få ett beslut om sin individuella avgift.

Omräkningen av avgiften sker vanligtvis en gång per år strax efter årsskiftet på grund av förändringar i prisbasbeloppet, inkomstförhållanden och boendekostnader. Inkommer inga uppgifter så läggs brukaren på maxtaxa och eventuella tidigare reduceringar tas bort.

Om insatserna, eller andra faktorer som påverkar avgiftens storlek, förändras under året ska ett nytt avgiftsbeslut fattas.

5. Överklagan

Avgiftsbeslutet kan överklagas genom förvaltningsbesvär inom tre veckor från det att brukaren tagit del av beslutet.

Förvaltningen ska bistå brukaren vid överklagan. Information om hur man gör när man överklagar bifogas med beslutet. Avgiftsbeslutet kan endast överklagas av den som berörs av beslutet. Vid bifall till den klagande kan nytt beslut ersätta det överklagade beslutet.

6. Avgiftsberäkning

6.1 Skyldighet att lämna nödvändiga uppgifter

Om inte nödvändiga uppgifter för att en beräkning ska kunna ske har inkommit inom en månad från beslutsdatum av insats kommer det att debiteras full avgift, upp till gällande maxtaxa. Vid uppgiftslämnande senare än en månad efter insatsbeslut görs avgiftsberäkning alltid från och med den månad nödvändiga uppgifter har inkommit.

Dokumenttyp Riktlinje	Fastställd av Äldreomsorgsnämnden	Beslutsdatum 2016-12-12	Giltig till
Dokumentansvarig Handläggarenheten	Gäller för Äldreomsorgen	Granskad/ reviderad 2020-03-23/2	Dariennr. 2020-7 730

Den enskilde är skyldig att lämna nya uppgifter om förändringar sker vad gäller inkomster, bostadstillägg/bostadsbidrag eller boendekostnader.

6.2 För makar och sambor

I fråga om makar ska den enskildes inkomst anses utgöra hälften av makarnas sammanlagda inkomster. Om makarna är sammanboende delas bostadskostnaden mellan makarna.

I fråga om sammanboende räknas inkomsterna enskilt för var och en och bostadskostnaden delas.

6.3 Inkomster som är avgiftsgrundande

Som inkomst räknas:

- Inkomst av tjänst
- Studiebidrag
- Inkomst/överskott i näringsverksamhet enligt föregående års deklARATION
- Skattefria stipendier
- Pension från Pensionsmyndigheten
- Övrig Tjänstepension
- Äldreförsörjningsstöd
- Efterlevandepension
- Privata pensionsförsäkringar
- Avtalsgruppsförsäkringar(AGS)
- Inkomst från försäkringskassan
- Utlandspensioner
- Livränta
- Arbetsskadelivränta
- Kompensation för inkomstbortfall
- Inkomst av kapital avseende föregående år
- Alla former av bidrag för boendekostnad

Vid utlandspensioner används aktuell valutakurs från Forex som beräkningsgrund.

6.4 Inkomster/utgifter som inte är avgiftsgrundande

Ersättningar som inte tas med vid inkomstberäkningen är:

- Uttag från Kapitalsparkonto, Kapitalförsäkring eller Investeringsparkonto
- Barnbidrag
- Barns inkomster
- Barns avkastning på förmögenhet
- Bistånd enligt socialtjänstlagen
- Introduktionsersättning för flyktingar
- Handikappersättning / Merkostnadsersättning
- Assistansersättning

Dokumenttyp Riktlinje	Fastställd av Äldreomsorgsnämnden	Beslutsdatum 2016-12-12	Giltig till
Dokumentansvarig Handläggarenheten	Gäller för Äldreomsorgen	Granskad/ reviderad 2020-03-23/2	Diariennr. 2020-7 730

- Etableringsersättning för nyanlända
- Den del av vårdbidraget som utgör ersättning för merutgifter

6.5 Bostadstillägg/Bostadsbidrag

Bostadstillägg eller bostadsbidrag bör sökas av brukaren för den aktuella boendekostnaden.

6.6 Boendekostnad

-Hyresrätt

Aktuell grundhyra exklusive hushållsel. Ingår hushållsel i hyran avräknas en schablonkostnad. Är hyran kallhyra beräknas uppvärmningskostnad enligt schablon. Hyreskostnad för carport, garage eller förråd får inte medräknas som boendekostnad.

-Bostadsrätt och egen bostadsfastighet

Vid beräkning av boendekostnad används pensionsmyndighetens beräkningsmodell enligt schablon. Om beräkning av faktiska driftkostnader krävs måste kompletta underlag för detta lämnas in.

-Delad bostad

Vid sammanboende delas boendekostnaden.

6.7 Regler vid jämkning av dubbel boendekostnad

Den som har fått dubbel boendekostnad i samband med flytt till vård och omsorgsboende enligt SoL eller boende enligt LSS kan ansöka om jämkning av ena hyran. Jämkning beviljas som längst under tre månader. Det är alltid lägsta hyreskostnaden som jämkas.

Man betalar själv alla hyrorna och får eventuell ersättning när beslut är fattat.

Jämkning görs genom utbetalning till sökandens bankkonto.

Jämkning beviljas inte till den som har tillgångar i form av värdepapper, bankmedel, fastighet eller bostadsrätt överstigande två prisbasbelopp.

Fastighetens värde är taxeringsvärdet, för bostadsrätt räknas marknadsvärdet.

En särskild ansökan om jämkning ska göras.

6.8 Minimibelopp

Minimibeloppets nivå bestäms utifrån prisbasbeloppet.

Minimibeloppet ska enligt lagstiftningen täcka normalkostnader för:

livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel.

Kommunens minimibelopp:

Individuellt tillägg: Kan ges för fördyrad levnadskostnad av varaktig karaktär.

Med varaktigt avses minst tre månader och beloppet måste uppgå till 200 kronor per månad. Exempel på fördyrade kostnader är: kost i samband med matdistribution och matabonnemang, kostnader för god man/förvaltare eller om du har underhållsskyldighet för barn.

Individuellt avdrag: Minimibeloppet kan också i vissa fall sänkas om exempelvis

Dokumenttyp Riktlinje	Fastställd av Äldreomsorgsnämnden	Beslutsdatum 2016-12-12	Giltig till
Dokumentansvarig Handläggarenheten	Gäller för Äldreomsorgen	Granskad/ reviderad 2020-03-23/2	Diariennr. 2020-7 730

hushållsel ingår i hyran på vård och omsorgsboende.

6.9 Förbehållsbelopp

Med förbehållsbelopp avses det belopp som brukaren ska förbehållas av sina egna medel innan individuell avgift fastställs. Förbehållsbeloppet är summan av det enskildes minimibelopp samt boendekostnad.

6.10 Avgiftsutrymme

För att beräkna avgiftsutrymmet ska boendekostnad, minimibelopp samt eventuellt individuellt belopp räknas bort från summan av nettoinkomst samt eventuellt bostadstillägg eller bostadsbidrag. Uträkningen visar hur stort ekonomiskt utrymme som den enskilde har för att betala avgift, ett så kallat avgiftsutrymme.

7. Avgifter

7.1 Hemtjänst i eget ordinärt boende

Hemtjänst består av omvårdnad och/eller service. Man betalar för de timmar som hemtjänsten utfört under månaden och avgiften kan därmed variera mellan månaderna. Avgiften kan dock inte överstiga maxtaxan.

7.2 Tillsyn – Trygghetskamera

Trygghetskameran är avgiftsfri, man betalar dock för tillsynen som görs via trygghetskameran. Avgiften för denna tillsyn debiteras med en fast månadsavgift som tas ut per påbörjad månad. Avgiften räknas in i maxtaxan.

7.3 Trygghetslarm

Trygghetslarmsavgiften är en fast avgift per kalendermånad från och med installationsdatum till och med uppsägningsdatum. Hushåll där båda har trygghetslarm betalar endast en avgift. I de fall man har två trygghetslarm installerade, exempelvis ett i bostaden och ett i sommarhuset, så betalar man för båda.

7.4 Omvårdnad och serviceinsatser i vård och omsorgsboende eller särskilt boende

Vid boende i vård och omsorgsboende eller särskilt boende betalas en serviceavgift för omvårdnaden som är densamma som maxtaxan. Kostnad för mat och hyra tillkommer. Serviceavgiften debiteras per dygn, dock inte inflyttningsdagen, genom att man delar maxtaxan i 30 dagar och får en dygnsavgift. Avdrag för frånvaro görs inte. För hyreskostnaden kan man ansöka om bostadstillägg eller bostadsbidrag hos pensionsmyndigheten/försäkringskassan.

7.5 Boendeavgift

Boendeavgift tas ut för bostad i sådant särskilt boende som inte regleras av hyreslagen. Avgiften debiteras per dygn, dock inte inflyttningsdagen, genom att man delar avgiften i 30 dagar och får en dygnsavgift. Avdrag för frånvaro görs inte

Dokumenttyp Riktlinje	Fastställd av Äldreomsorgsnämnden	Beslutsdatum 2016-12-12	Giltig till
Dokumentansvarig Handläggarenheten	Gäller för Äldreomsorgen	Granskad/ reviderad 2020-03-23/2	Diariennr. 2020-7 730

7.6 Parboende

Enligt 4 kap. 1 c § SoL har makar rätt att fortsätta sammanbo om den ena parten beviljas vård och omsorgsboende. Om den medboende beviljas hemtjänstinsatser omfattas han/hon av avgiftsreglerna enligt sitt eget biståndsbeslut.

Medboende, som inte har egna biståndsinsatser, omfattas inte av avgiftsreglerna i 8 kap. SoL. Medboendes eventuella matkostnad debiteras med momspåslag.

7.7 Avlösning i hemmet

De första 15 timmarna avlösning per kalendermånad är avgiftsfria, efter det betalas samma timtaxa som för hemtjänst.

7.8 Hemsjukvård

Hemsjukvårdsavgiften är en fast avgift per kalendermånad så länge man är inskriven i hemsjukvården.

Man kan också bli inskriven i hemsjukvård för enstaka besök, maximalt två tillfällen per kalendermånad. Den månad när influensavaccination sker kan tre besök debiteras. Enstaka hemsjukvårdsbesök styckdebiteras per tillfälle.

Årlig influensavaccination som utförs av hemsjukvårdens sjuksköterskor debiteras med gällande avgift. Avgiften för vaccination ingår inte i maxtaxan

7.9 Ledsagning

För ledsagning är avgiften samma timtaxa som för hemtjänst upp till maximalt tre timmar per kalendermånad, oavsett antal timmar där utöver.

7.10 Matdistribution ordinärt boende

När man har matdistribution får man kyld mat levererad till hemmet. Man betalar per portion och kan beställa både middag och dessert.

Om man inte har hemtjänst så debiteras en matdistributionsavgift utöver portionskostnaden.

7.11 Matabonnemang vård och omsorgsboende eller särskilt boende

Bor man på vård och omsorgsboende eller särskilt boende kan man välja mellan tre olika abonnemang.

- Helpension
- Halvpension
- Endast middag

7.12 Sondmat

Bor man på vård och omsorgsboende eller särskilt boende så debiteras man för helpension.

7.13 Korttidsplats

Korttidsplats avser växelvård, avlastning eller annan tillfällig

Dokumenttyp Riktlinje	Fastställd av Äldreomsorgsnämnden	Beslutsdatum 2016-12-12	Giltig till
Dokumentansvarig Handläggarenheten	Gäller för Äldreomsorgen	Granskad/ reviderad 2020-03-23/2	Diariennr. 2020-7 730

vistelse på en korttidsplats. Avgiften delas upp på omvårdnadsavgift och avgift för mat. Omvårdnadsavgiften debiteras per dygn, dock inte inflyttningsdagen, genom att man delar maxtaxan i 30 dagar och får en dygnsavgift. I omvårdnadsavgiften ingår omsorg, hemsjukvård samt trygghetslarm. Kostnad för mat debiteras per dygn och följer avgiften för helpension i vård och omsorgsboende eller särskilt boende.

7.14 Dagvård

Dagvård är en verksamhet som sker dagtid utanför hemmet. Syftet med dagvård är att avlasta anhöriga och/eller ge möjlighet till miljöombyte och stimulans. Avgiften delas upp på omvårdnadsavgift och avgift för mat. Omvårdnadsavgiften debiteras per dag, genom att man delar maxtaxan i 30 dagar delat på 2 och får avgiften för ett halvt dygn. Kostnad för lunch och fika debiteras per dag och följer avgiften för motsvarande måltider inom vård och omsorgsboende eller särskilt boende.

8. Debitering

8.1 Debitering av avgift

Alla avgifter debiteras en gång per månad, i efterskott. Vid inflyttning till vård och omsorgsboende tas hyra ut från och med att bostaden ställs till förfogande enligt beslut. Serviceavgift och mat debiteras från och med dagen efter verklig inflyttningsdag.

Vid tillfällig vistelse i annan kommun så ansvarar Marks kommun för att debitera avgift till brukaren. Vistas brukare från annan kommun i Marks kommun så ansvarar hemkommunen för avgiften till brukaren.

8.2 Retroaktiv rättelse

När Försäkringskassan/Pensionsmyndigheten beslutar och utbetalar retroaktivt bostadstillägg, bostadsbidrag eller pension görs en ny retroaktiv avgiftsberäkning. Rättelse av avgiften görs retroaktivt för den tidsperiod som ändringen gäller.

Om för låga avgifter debiterats på grund av att felaktiga eller ofullständiga uppgifter lämnats, kan brukaren debiteras retroaktivt upp till tre månader. Om för hög avgift debiterats och felet beror på kommunen återbetalas avgift för aktuell tid upp till tio år.

8.3 Frånvaro

Då avgiftssystemet för hemtjänst baseras på utförd tid, regleras eventuell frånvaro automatiskt då det inte utförs några insatser vid frånvaro. Tillsyn-Trygghetskamera debiteras enligt gällande regler, se punkt 7.2. Trygghetslarm debiteras enligt gällande regler, se punkt 7.3. Hemsjukvård debiteras med hel månadsavgift oavsett frånvaro så länge man är inskriven i hemsjukvården. Vid matabonnemang på vård och omsorgsboende eller särskilt boende görs avdrag hela dagar för avbeställd mat. Avdrag för enstaka måltider görs inte.

Dokumenttyp Riktlinje	Fastställd av Äldreomsorgsnämnden	Beslutsdatum 2016-12-12	Giltig till
Dokumentansvarig Handläggarenheten	Gäller för Äldreomsorgen	Granskad/ reviderad 2020-03-23/2	Diariennr. 2020-7 730



8.4 Vid utebliven betalning

Vid utebliven betalning utsändes betalningspåminnelse och inkassokrav och därefter ansöks om betalningsföreläggande i enlighet med Marks kommuns riktlinje för krav verksamhet. Möjlighet till avbetalning finns enligt riktlinjerna.

Dokumenttyp Riktlinje	Fastställd av Äldreomsorgsnämnden	Beslutsdatum 2016-12-12	Giltig till
Dokumentansvarig Handläggarenheten	Gäller för Äldreomsorgen	Granskad/ reviderad 2020-03-23/2	Diariennr. 2020-7 730